

«ГЭТА НАША ДОБРАЯ ВОЛЯ, МЫ ЯЕ ПРАДЭМАНСТРАВАЛІ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Але яны гэтым пацвярджаюць сваю рашучасць і магчымасць тут нешта здзейсніць аж да сур'ёзных тэрактаў ціхушкі-лахушкі. І калі Захад бачыць, што за імі хтосьці стаіць, хоць невялікая група людзей, столькі і грошай дадуць на існаванне. І яны баяцца, што частка гэтых людзей, а крыў божа, большасць, з'едзе ў Беларусь і звернецца ў гэту камісію. Тады і грошай няма, таму што за імі, за гэтымі офісамі, ніхто не стаіць», — дадаў ён. Па словах кіраўніка дзяржавы, некаторым украінцы прапаноўваюць ісці на фронт ваяваць супраць Расіі: «Усе яны крычалі «полк Каліноўскага» і іншае, а там каля 100 чалавек у гэтым так званым палку. Вось яны бегаюць, некаторыя вялікія палкоўнікі і падпалкоўнікі крычаць: «Мы ствараем народна-вызваленчую армію». У гэтай арміі ўсяго сотня чалавек, і тыя ваююць пад Бахмутам, Арцёмаўскам. І гіне нямала людзей. Яшчэ раз паўтараю: ёсці хочацца. Але ёсць і азвярэлыя, якія гатовы змагацца там супраць Расіі і тут прыісці змагацца да канца супраць беларускага народа. Ну, гэта іх выбар. Я гэта дзеля чого кажу. Мы нікога не павінны сюды цягнуць. Вось пачытаюць указ і будуць бачыць, як будзе працаваць камісія», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Падыходы вызначаны

Аляксандр Лукашэнка зрабіў акцэнт на тым, што ў Беларусі апрыйёры нікога не збіраюцца пазбаўляць волі. А тыя, хто парушыў закон, і сам у гэтую камісію не звернецца. «Пойдзе — разгледзім. Усё будзе па законе. Але галоўнае —

не цягнуць іх сюды сілай. Вы правільна прапанавалі: заяву ў камісію хочаце па інтэрнэце перадаваць, хочаце ў канверце дасылаць, мы разгледзім любую вашу заяву. Але сілай сюды цягнуць, каб пасадзіць, мы не збіраемся. Гэта наша добрая воля, мы яе прадэманстравалі, калі ласка, звяртайцеся, будзем разглядаць вашу заяву. Не хочаце — сядзіце там. Хочаце — ваюйце. Не ўсе ж могуць ваяваць, не ўсіх возьмуць на фронт — мяціце вуліцу, мыйце посуд. Хто больш падрыхтаваны, будуць патроны падаваць у Польшчы ці Літве. Гэта іх выбар. Мы нікога не прымушаем і не настойваем. Вось гэта галоўнае ў рабоце камісіі», — рэзюмаваў кіраўнік дзяржавы. Ён падкрэсліў, што пры неабходнасці трэба падключыць і Прэзідэнта. Тым больш што некаторыя могуць пайсці праз памілаванне Прэзідэнта.

«Вось гэта комплекс пытанняў, які цяпер трэба закруціць. Сумесна з вялікай работай па генацыдзе. Пракуратуру зверху данізу даведзеца, вядома, дагрузіць, і загрузіцца гэтымі пытаннямі: разгляду скаргаў і заяў нашых збеглых і тут якія здзейснілі правапарушэнні. Гэтае пытанне няк трэба здымаць у грамадстве. Патрэбна развязака», — падсумаваў Аляксандр Лукашэнка.

У сваю чаргу Андрэй Швед падзякаваў Прэзідэнта за падтрымку прапаноў, якія былі рэалізаваны ва ўказе. «Гэта сапраўды была работа ўсіх дзяржаўных органаў. Падыходы былі ў асноўным вызначаны, як вы і абзначылі, з тым, каб сюды нікога не цягнуць, а людзі разумелі, што маюць у тым ліку і гарантыі», — сказаў Генпракурор.

Валерыя СЦЯЦКО.

Што прадугледжвае ўказ?

У прэс-службе Прэзідэнта патлумачылі асноўныя палажэнні Указа № 25 «Аб разглядзе зваротаў грамадзян Рэспублікі Беларусь, якія знаходзяцца за мяжой, па пытаннях учынення імі правапарушэнняў».

* Указам прадугледжваецца ўтварэнне камісіі, упаўнаважанай на разгляд адпаведных зваротаў. У яе склад уключаны кіраўнікі дзяржаўных органаў, парламентарыі і прадстаўнікі грамадскіх структур. Старшынёй будзе генеральны пракурор Беларусі.

* У камісію маюць права звярнуцца ахвотныя вярнуцца на Радзіму грамадзяне Беларусі, якія ўчынілі ў перыяд з 1 студзеня 2020 года да ўступлення ў сілу гэтага ўказа адміністрацыйныя

правапарушэнні або злачынствы пратэснай накіраванасці, асцерагаюцца вяртання ў краіну ў сувязі са сваім магчымым дачыненнем да ўчынення такіх правапарушэнняў, злачынстваў.

* Адпаведныя звароты могуць быць накіраваны грамадзянамі ў тэрмін да 31 снежня 2023 года ў пісьмовай ці электроннай форме з дадаткам неабходных дакументаў.

* Пры гэтым асобы павінны раскаяцца ў зробленым і праінфармаваць камісію аб гатоўнасці ў тэрмін да 31 снежня 2023 года ў пісьмовай ці электроннай форме з дадаткам неабходных дакументаў.

* Па выніках разгляду зваротаў грамадзяне будуць паведамляць

аб наяўнасці або адсутнасці ў адносінах да іх адміністрацыйнага працэсу, узбуджанай крымінальнай справы, а таксама аб магчымасці іх спынення ў парадку і на ўмовах, устаноўленых заканадаўствам. Гэтыя рашэнні будуць прымацца камісіяй шляхам адкрытага галасавання большасцю галасоў і афармляцца пратаколамі.

* Пасля гэтага грамадзяне абавязаны прыбыць у краіну не пазней за тры месяцы з даты накіравання камісіяй адпаведнага паведамлення. Пры невыкананні гэтага патрабавання рашэнне камісіі страчвае сілу.

* Адначасова ўказам прадугледжваецца гарантыя аб тым, што прыняцце любых працэсуальных рашэнняў адносна грамадзян, якія прыбылі, магчыма выключна са згоды генеральнага пракурора або асобы, якая выконвае яго абавязкі.

У тэму

«Мы нікога не прымушаем»

Пасля даклада ў Прэзідэнта Генеральны пракурор сустрэўся з журналістамі.

«Я хачу падкрэсліць, і гэта вельмі важна: мы нікога не прымушаем. Гэта добрая воля нашай дзяржавы», — падкрэсліў Андрэй Швед. Па яго словах, тая інфармацыя, якая сёння з'яўляецца за мяжой па гэтай тэме, не што іншае, як запалоханне людзей. «Гэта звязана з тым, што для іх нашы грамадзяне — усяго толькі сродкі зарабляння грошай. Кожны павінен думаць аб сабе, аб сваіх родных і блізкіх. Думайце, узважвайце, чытайце, усё адкрыта і зразумела», — падкрэсліў генпракурор. Ён адзначыў, што да кожнага заяўніка будзе індывідуальны падыход. Ва ўказе вызначаны віды рашэння камісіі. «Калі мы прыходзім да высновы,

што чалавек памыліўся, падаўся эмоцыям, уплыву (бо мы добра памятаем, якое было інфармацыйнае прапамоўванне, інфармацыйны ціск), але цяпер шчыра раскайваецца, мы рэкамендуем праваахоўным органам прыняць працэсуальнае рашэнне аб спыненні крымінальнага пераследу. І пра гэта пішам чалавеку: «Так, у дачыненні да вас мелася крымінальнае судаводства, прынятае такое рашэнне, і вы маеце права спакойна ўехаць, ніякіх прэтэнзій да вас няма». Калі толькі вы нешта не схавалі. Калі чалавек здзейсніў яшчэ нейкае злачынства і пра гэта нікому невядома (ён хавае), закон для ўсіх аднолькавы», — растлумачыў Андрэй Швед. У склад камісіі ўвайшлі каля 30 чалавек. Збірацца яна будзе па меры неабходнасці. Максімум да двух месяцаў будзе разглядацца заява. У выключных выпадках да трох месяцаў. Гэта нармальны праежаж часу, за які можна падрыхтаваць і вывучыць матэрыялы па кожным канкрэтным прыкладзе.

«Незалежнасць судовай сістэмы ўзмацняецца»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка правёў рабочую сустрэчу са Старшынёй Вярхоўнага Суда Валянцінам Сукалам. Кіраўнік дзяржавы цікавіўся развіццём судовай сістэмы ў Беларусі. Аляксандр Лукашэнка пацікавіўся меркаваннем Валянціна Сукалы наконт работы з тымі, хто жадае вярнуцца на Радзіму.

Прэзідэнт звярнуў увагу, што сёлета адзначаецца 100-годдзе Вярхоўнага Суда Беларусі. Ён нагадаў, што калісьці «замахнуліся» на чарговую рэформу судовай сістэмы. Кіраўнік дзяржавы пацікавіўся яе вынікамі. «Падыходзім да Усебеларускага народнага сходу. Суды выведзены наверх, калі так казаць па-народнаму, пад УНС. Незалеж-

насць судовай сістэмы такім чынам узмацняецца», — адзначыў беларускі лідар. Таксама ён спытаў, ці не былі тут дапушчаны тыя ці іншыя памылкі. Па яго словах, гэта вельмі важна, асабліва, улічваючы, што суд падымаецца да Усебеларускага народнага сходу.

Кіраўнік дзяржавы пацікавіўся, як у Вярхоўным Судзе развіваецца інстытут апеяльчых, улічваючы вопыт эканамічных судаў. Працягнулася тэма і даклада Генеральнага пракурора — работа з грамадзянамі, якія хочуць вярнуцца на Радзіму. «Па законе мы прымаем у судах шмат рашэнняў па пакаранні тых, хто ўчыніў адпаведныя злачынствы. Па людзях, якія знаходзяцца тут. Як гэта стыкуецца, ці няма тут супярэчнасцяў?» — пацікавіўся Прэзідэнт. Ён таксама

звярнуў увагу на судовыя разборы спраў, якія знаходзяцца ў яго на кантролі.

Валянцін Сукала падкрэсліў, што судовай сістэмай у цэлым адпавядае ўсім канстытуцыйным патрабаванням, якія да яе прад'яўляюць. «Яна спакойна рэагуе на ўсе выклікі і пагрозы, асвойвае тыя аб'ёмы правасуддзя, якія сёння ў яе ёсць. Разам з тым яна не стаіць на месцы, працягвае ўдасканальвацца, рэфармавацца. Першыя вынікі праведзенай рэформы ўжо відавочныя. Так удала супала, што судовай рэформа па часе супала з канстытуцыйнай. Мы завяршылі трэці этап судовай рэформы, і якая падаспела замацыванне на самым высокім канстытуцыйным узроўні», — сказаў Старшыня Вярхоўнага Суда.

Валерыя СЦЯЦКО.

У тэму

Якасць правасуддзя паляпшаецца

Валянцін Сукала расказаў журналістам, што па выніках судовай рэформы, у першую чаргу, палепшылася арганізацыя работы судаў. «Калі мы ўвялі аўдыязапіс судовых пасяджэнняў (а зараз будзем весці і відэазапіс), судовыя працэсы сталі зусім іншымі: менш канфліктнымі, больш строгімі. Яны больш дакладна адпавядаюць закону. Удзельнікі працэсу сябе стрымліваюць. Практычна не стала скаргаў на паводзіны суддзяў, на парушэнне правілаў судавага працэсу. Гэта зрабіла правасуддзе і публічным, і ў той жа час больш прымірэнчым», — адзначыў ён. На карысць пайшла і лічбавізацыя судовай сістэмы. Гэта дало магчымасць кантраляваць з Мін-

ска арганізацыю работы кожнага раённага суда. «І мы адразу бачым эфектыўнасць работы кожнага суда за нейкі перыяд, нават за адзін дзень. Мы практычна на 40 % скарацілі колькасць адкладаў, перапынкаў, пераносу судовых пасяджэнняў. Гэта значыць, правасуддзе стала больш эканамічным, аператыўным, сучасным», — заявіў Валянцін Сукала. Па першых выніках судовай рэформы больш як удвая скарацілася колькасць абгрунтаваных скаргаў на арганізацыю работы судаў.

«Можа быць, крыху павольней, чым хацелася б, паляпшаецца якасць правасуддзя, але тут гэта звязана з укараненнем новых форм судаводства, гэта значыць, пераходам на апеяльчыю, увядзеннем дадатковай стадыі судовай касацыі. Гэта патрабуе, канешне, яшчэ адаптацыі. Але на шляху да гэтага ўжо сур'ёзна паляпшаецца якасць работы апеяльчых інстанцый. Гэта зна-

чыць, сёння апеяльчыйныя інстанцыі, не вяртаючы справу на новы судовы разгляд, самі фактычна завяршаюць правасуддзе, выносяць рашэнне, — растлумачыў Валянцін Сукала, заўважыўшы, што гэта паскарае працэс правасуддзя, робіць яго больш сучасным, зразумелым і эканамічным. Але ён падкрэсліў, што не ўсе недахопы пакуль удалося ўстараніць.

Кажучы аб рабоце з тымі, хто хоча вярнуцца на Радзіму, Валянцін Сукала падкрэсліў, што крыху ўзрасло паступленне крымінальных спраў экстрэмісцкай накіраванасці. «Мы, суды, у першую чаргу зацікаўлены, каб такіх спраў было ўсё ж такі менш. Калі нейкая частка з іх не будзе даходзіць да суда, а будзе спыняцца на дасудовай стадыі, думаю, гэта можна толькі вітаць. Вядома, калі гэтыя людзі раскаляліся ў зробленым, пакрылі шкоду, папрасілі прабаўчэння», — адзначыў ён.

ЛЮТЫ. ЧАС «ВЯЛІКАЙ РАЗМОВЫ»

У лютым у Беларусі адбудзецца ўжо традыцыйнае мерапрыемства «Вялікая размова з Прэзідэнтам», у ходзе якой кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка ў прамым эфіры будзе размаўляць з журналістамі, блогерамі і прадстаўнікамі грамадскага прэс-сакратар беларускага лідара Наталія Эйсмант.

«Журналістаў і вашых калег больш за ўсё цікавіць магчымасць самім асабіста паразмаўляць з кіраўніком дзяржавы. Хачу праанансаваць: у лютым у нас запланавана «Вялікая размова з Прэзідэнтам». Яна, як звычайна, пройдзе ў шырокім складзе. Мы запрашаем нашых журналістаў, блогераў, актывістаў да максімальна адкрытай размовы з Прэзідэнтам у прамым эфіры», — сказала прэс-сакратар.

Яна адзначыла, што спецыяльна была зроблена паўза паўтара года. Папярэдняе такое мерапрыемства адбылося 9 жніўня 2021 года. «Нам вельмі важна было пасля няпростага, але нядрэннага 2022 года даць магчымасць журналістам разам з Прэзідэнтам падвесці яго вынікі. Цяпер ужо, пасля заканчэння студзеня, мы маем усю статыстыку. І гэта размова, думаю, шмат у чым будзе прысвечана вынікам 2022 года. Але не толькі. Як звычайна, Прэзідэнт будзе максімальна адкрыты і адкажа на ўсе пытанні журналістаў», — анансавала Наталія Эйсмант.